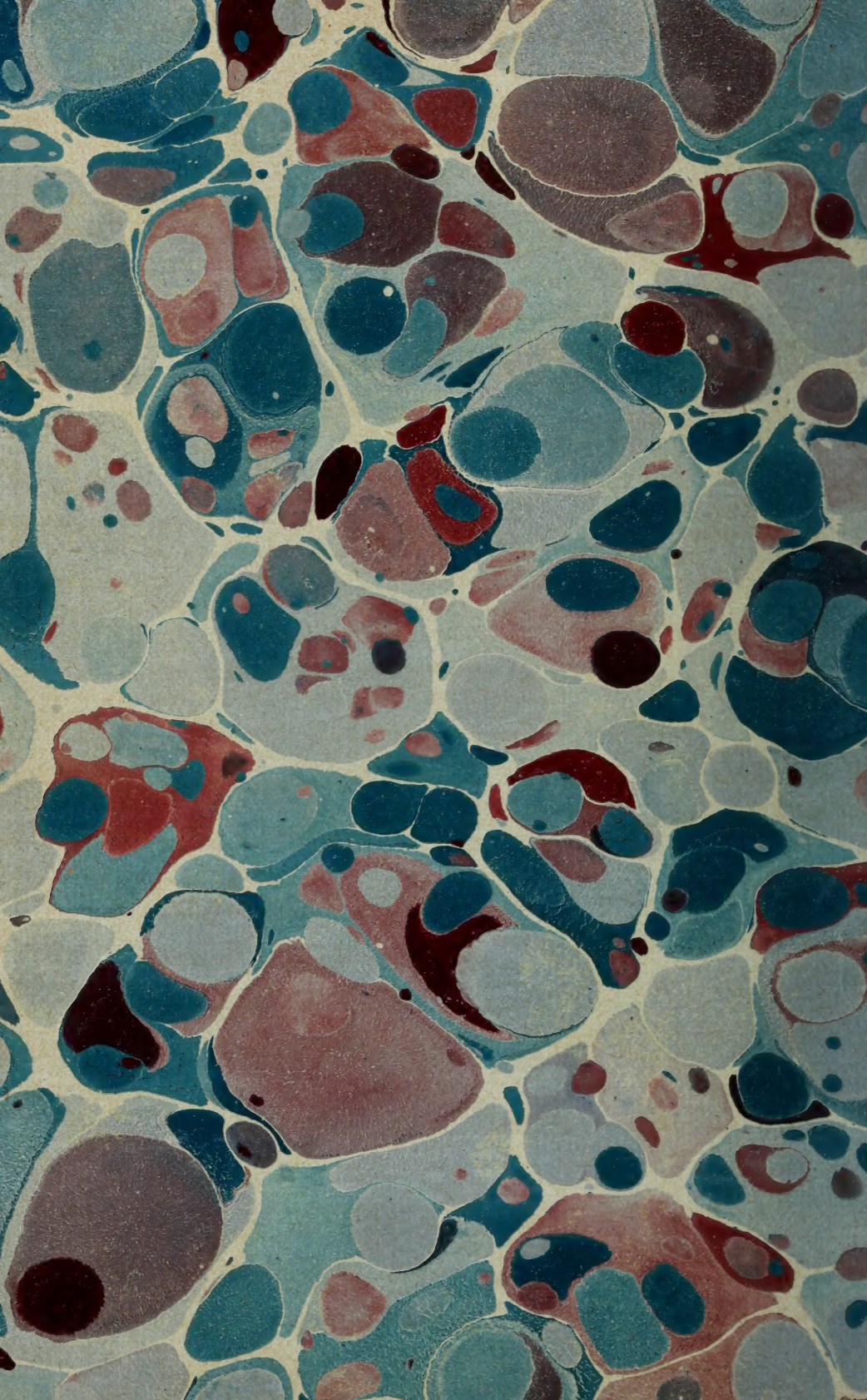
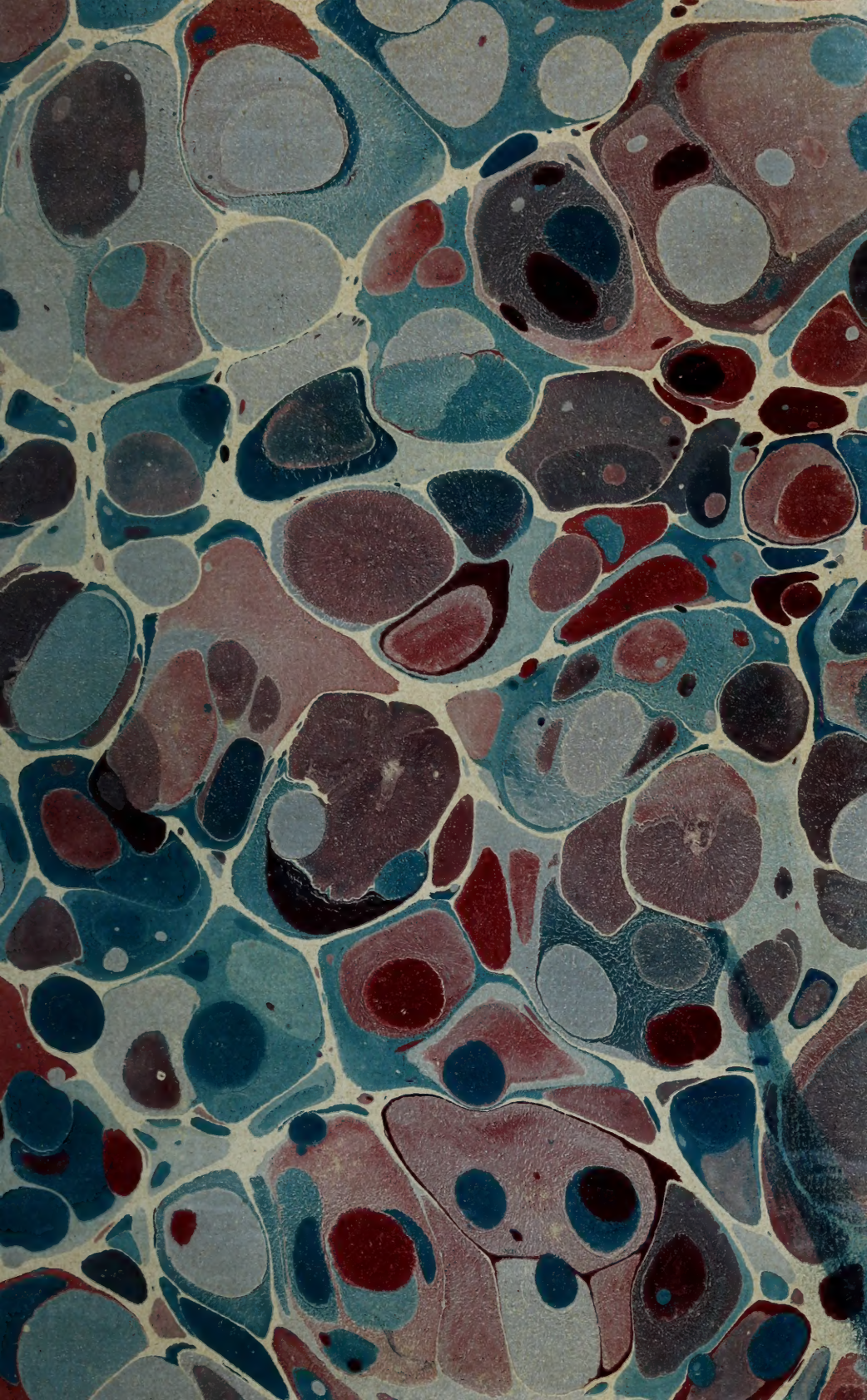

3 1761 07458889 8

672.

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

VALDEMAR RØRDAM
DEN GAMLE KAPTAJN

TREDJE BIND

VALDEMAR RØRDAM

DEN GAMLE KAPTAJN

TREDJE BIND

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

FORLAGETS BOGTRYKKERI

1907

PT
8175
R6 F17
1906
6d. 3

INDHOLD

DANNEVIRKE	1
DE KOM —	9
UNDERKORPORALEN	17
DEN SORTE KOKARDE	29
FYNBOSKRÆDEREN	41
EDVARD NIELSEN	51
DANSKE DRØMME	
I. DET ER EN SPEJLBLANK SOLSKINSDAG	65
II. HUN SOVER I SIN KLØVERVANG	67
III. NU TORDNER DET I NORD	68
IV. EN DANSKER PÅ DEN ÅBNE STRAND	70
V. SPYFLUERNE	71
VI. DE KÅRNE MÆND	72
VII. HOS ANDRE FOLK	73
VIII. DE SMÅBØRN DA —	74
IX. HER —	78
X. SLUTNING	80
XI. NEJ, NEJ!	81
XII. ER VI AF DENSLAGS?	82
XIII. INDAD SKAL VINDES	83
XIV. VI FALDT TIL RO	84
XV. VELAN, VI TROR	85
XVI. I ÅREVIS HAR TO AF VERDENS MAGTER	86
XVII. DET SVARER DANMARK	88
XVIII. EN NY SLAGS UNGDOM VOXER FREM HERHJEMME	89
XIX. ER DET NØDVENDIGT?	90
XX. LÆG UD PÅ MARKEN LANDETS GARNISONER	91
XXI. JA, HVILKEN SKØN BETRYGGELSE AF FREDEN	92
XXII. TIL FÆSTNINGSSARBEJD — FOR AT SIKRE STADEN	93
XXIII. NU, LAD DEM DØ —	95
XXIV. HVAD KAN DET NYTTE?	97
XXV. MEN HAR VI RÅD?	98
XXVI. VI SER DEN GREN DOG AF DEN DANSKE STAMME	99

XXVII. NUVEL, SÅ MISTED VI MED DANNEBROG	101
XXVIII. EN NY TREDOBBELT VÆRNEPLIGT PÅLÆGGES	103
XXIX. NEJ, FY FOR FANDEN !	104
XXX. VI GRUBLER OG VI GRIFLER	105
XXXI. HVERMAND RÅDER FOR SIN ÆRE	106
XXXII. HVER VANDRER HVOR HAN MÅ	107
XXXIII. NÅ, SANDHED, HVORFOR HÆNGER DU MED HODET ?	108
XXXIV. DET SER JO KØNT NOK UD	109
XXXV. FJÆRNT UD FRA TÅGEN AF TO TUSEND ÅR	110
XXXVI. VI HAR EN HÆR	111
XXXVII. OG DANMARKS HÆR, HVEM TJENER VEL I DEN ? ..	112
XXXVIII. HVAD EN MODERNE FÆSTNING VEL ER VÆRD	113
IXV. OG DENNE FÆSTNING ER DET VI HAR LAGT	114
XL. HVEM SER EJ DENNE LUEBRO ?	115
XLI. DET FASTE KØBENHAVN BAG GRAV OG VOLD	116
XLII. JEG ER KUN EN, OG SVAG KUN ER MIN RØST	117
XLIII. DYBT STIRRED JEG I TIDENS HVIRVELSTRØM	118
XLIV. O HVILKET ÅNDEDRAG OG HJÆRTESLAG	119

SANGE

MAN SØGTE MED LOVBRUD AT BØDE EN BRØDE —	123
OS HVERVER MAN IKKE PÅ LANDSKNÆGTVIS —	125
DET ER EJ KAUKASUS —	128
DET ER ALLE KRÆFTERS KILDE —	132
FOR DANMARKS FRIE FLAG	135

372

DANNEVIRKE

Der løber en Vold histnede
fra Slesvigs ældgamle By
langt ind over Mark og Hede
mod Aftenens ildrøde Sky.
Dær rejste den allerede
sin Ryg i vor Oldtids Gry.

Her suser de henfarne Tider.
Mægtige Skygger skrider
i Tuegræs og i Lyng
langs Voldens Rygning og Sider
med Stiernes Ormeslyng.

Ej ændredes Volden vester
af elve Hundrede År.

Den første kække Stadfæster
af Daners frie Kår,
Kong Godfred, var dens Mester.
Han stod, hvor du nu står.

Det er ikke drømte Sager
og digtede Navne på Slump.
Det er Dronning Thyra, som klager.
Her ligger i Kurborgs Sump
af Hegnet om Danmarks Ager
en sortbrændt Bjælkestump.

Men se, Genrejsningen kom.
Så bredt blev Dannebods Dige
gjort af den Harald, hin rige,
hvem Runerne taler om:
Alt Danmark, Norge tillige,
og Danerne Kristendom.

Bonden på sine Skuldre
har bortført Stenmurens Fyld.
Kong Valdemars Teglovn smuldrer
bag Kålgårdens Abild og Hyld,
hvor ikkun Blæsten buldrer
imod den sjunkne Syld.

Dog står på Kalegats Banker
halv skjult under Brombærranker
endnu den Munkestens Mur.
Her hvisker Absalons Tanker,
her kalder Kong Valdemars Lur.

Her skimter du Lyrskovs Hede,
dær Istedskovens Hvælv.
Dyrt Blod blev udgydt hernede,
og er du bange, så skælv,
thi endnu er Tiderne vrede.

Her løfter den Vold sin Varde
 mørk mod den blege Kvæld
og viser, hvad Dansken svarte,
 når Fremmede kaldte ham Træl:
Eet Svar, fra Svend Tveskæg og Skarde
 til Læssøe og Schleppegrell.

Det nytter ikke, du nægter
 den håndfaste Virkelighed
af tusend Års danske Slægter
 med alt hvad de kæmped og led.

Den Vold er Danmarks Bygning,
 hvert Ætled har lejret sit Lag.
Ak, sønderbrudt er dens Rygning,
 og kløftet er dens Tag.

Når nu de henfarne Helte
 med dannebrogfarvet Skjold

udtræder af Tågens Telte
og bestiger den gamle Vold
og spørger, hvad Vagten meldte —

Da klager Volde og Bakker
og Højene, hvor de boer.
De ser kun forladte Barakker
og snetilføgne Spor,
og en Hær af bøjede Nakker
på Flugt, på Flugt imod Nord.

Nu ligger vor Grænsevold øde,
hvor Grænsen var engang.
Dansk taler her kun de døde
og Mindets magtfulde Sang.
Vor Grænsevold ligger øde,
hvor Grænsen var engang.

Men dødt skønner Skabningens Mester
det Folk, som ej kæmper mer.

Sløvt skrider dets sidste Rester
lig en uskøttet Havskrænts Ler.

Der løber en Vold histnede.
Langt ind over Mark og Hede
gaar Mindets mægtige Spor.
Det varsler os: Er I rede?
Eller, elsker I kun i Ord?

DE KOM

De kom fra Pult og Båd og Plov,
kom rig og fattig, fin og grov,
fra Stad og Strand, fra Mark og Skov,
 fra Humlegård og Hede.
På alfar Vej, ad ensom Sti,
hver Hus, hvert Led En gik forbi,
 dær stod den næste rede.
Det blev en Hær, de mødtes i,
 den Hær, som blev dernede.

Ved Dybbøl, af den sorte Sky,
sprang Glimt og Flamme, Skrig og Gry.
Det veed hvert Sogn, det veed hver By,
 det må hvert Barn vel vide,

hvordan de Mænd dær stred faldt,
trods Fusk og Fejl og Savn, trods alt!

Og derpå kan vi lide,
at når det gælder, som det gjaldt,
sådan vil vi og stride.

Thi Vrøvl og Nag i stort og småt
henvejres alt som Avner blot,
vi står eet Folk for ondt og godt,
når Fædrelandet trues.

Men om vi atter, når det sker,
kun staar med Skjoldet skabt af Ler,
må vel vi blodigt blues.

Mod er ej nok, der kræves mer,
om Kæmpen ej skal kues.

Til Kamp er ingen Mand for god.
Lad koste Sved, lad koste Blod,
således vandes Friheds Rod
og Fremvej holdes åben.

Men er vor Frihed Kampen værd,
 hvem tør da byde Folk og Hær
 at kæmpe uden Våben?
 Vel op, med Murske og med Sværd,
 trods Trællen og trods Tåben!

Vi har som hvert frit Folk på Jord
 at væbne os mod Rov og Mord,
 som ikke regner skønne Ord,
 men Panser og Kanoner.
 Vi er de små, vi ønsker Fred;
 men ikke den man kvæles ved!
 Vi vil ej dø som Droner,
 når hele Verdens vestre Bred
 står op til stærke Toner. —

De skares atter, en for en.
 Der hvisler Løv og knager Gren,
 de løfter Muld, de skubber Sten
 langs Markens Hegn og Stenter.

Fra Slien op til Flensborg Fjord
langs Kongevej og Hedespor
står Skygger tyst og venter.
En Hær, som higer imod Nord,
op over Alssunds Skrænter.

Ved Dybbøl samles de og går
hver Stormnat i den årle Vår
med iskold Regn af røde Sår
ud over Danmarks Rige.
Der er ej Sogn, der er ej Hus,
de hører jo det Søndensus
og veed hvad det vil sige.
Der er et Råb i Stormens Brus,
en Hånd bag Bygens Flige.

Den Hånd, den kløver Mur som Glar,
og Røsten, Røsten kræver Svar —
det Svar, som og vort Hjærte har,
når Brystet vågent hæves.

Så bryd da, Folk, hin Trolddoms Bånd,
svar, sværg det ved din Broders Hånd:

Vi ofrer hvad der kræves! —
Fuldt Offer, bragt af mandig Ånd,
blev aldrig bragt forgæves.

UNDERKORPORALEN

Slotsmøllebanken skjultes af en kvalm
gul Røgsky fra de sværtede Ruiner,
hvor som et Bjærg i Glød den skredne Halm
lå kløftet dybt af styrtede Maskiner;
og denne Røg flød som en Lavaflod
lavt ned ad Banken, op om Slottets Fod.

Jeg såe det, med Forundring i min Sorg,
thi ellers rejste sig af hundred Brande
Røgsøjler rankt i Staden Sønderborg
og nord langs Kysten. Gennem blanke Vande
sank hvide Søjler i et bundløst Blå.
Det var mig som en Offerfest jeg såe.

Og Ofret, det var os. Den danske Hær,
 unyttigt ofret — Dårskab, eller Brøde —
 vi blodigt frelste, og så fjærnt, så nær,
 de Tusender af fangne og af døde.
 Vi såe hver Sten hist på den jyske Strand —
 som nu var tabt, nu var et fjendtligt Land.

Den sidste Bro var brændt. Nu stod på Als
 med Sorg de sidste danske Bataljoner,
 og Skytset, som i Skanserne gav Hals
 på Dybbøl Bjærg — var præjsiske Kanoner!
 Men Batteri ved Batteri hos os
 bød dog ved Sundet Sejrherren Trods.

End var vi der, end fristed vi en Kamp,
 forfærdelig og højtidsfuld at skue.
 Med Glimt sprang Kloder af den hvide Damp
 fra Svælg ved Svælg hin milelange Bue —
 sprang, svulmed, sprængtes, rulled lynsnart frem.
 Men rankt steg Røgen af de brændte Hjem.

Og Larmen — ja, vi var jo vant til Larm
 fra fjorten Døgns ustanselige Torden,
 men denne var, som hvis en Engels Arm
 slog Kobberlansen imod Helvedporten,
 et mægtigt uafbrudt harmonisk Brag.
 Ja, som Basunerne på Dommens Dag.

Det regnede, det haglede med Jærn,
 med hvislende, med snærrende Granater.
 I Løbegraven, bag det usle Værn,
 faldt snesevis de ramte Kammerater.
 Før sprang en Vits vel, hvor Granaten sprang;
 nu stod vi tavse, Døden gik sin Gang.

Og fler end jeg velsagtens ønskede helst
 et fjendtligt Pletsrud i sit matte Hjærte.
 Fejgt ønsket var det. Hvorfor var vi frelst,
 om ikke for at kæmpe, trods vor Smerte,
 og tjene Fædrelandet i dets Nød,
 hver med sit Liv, sin Kraft, som Pligten bød.

Det var en simpel Underkorporal,
som vakte mig og viste mig til Rette,
i Tavshed, med en Dåd kun, uden Pral.
Forøvrigt veed og vidste jeg kun dette,
at han var Småfolks Barn, fra København,
og skrev sig Filipsen, et jødisk Navn.

Hans Nummer var i andet Regiment,
ved Tranbergs Kompagni, det tapre fjerde,
der under selve Stormen, som bekendt,
hin Morgen kæmpede med blodig Ære,
til altfor snart det, knust af Overmagt,
var fanget eller fældet på sin Vagt.

Iblandt de få, hvem Døden gik forbi,
var Filipsen, der kækt med de betrykte
Smårester af det sprængte Kompagni
slog sig igennem. Ikke for at flygte,
— det faldt de Folk så kunstigt at forstå —
men for med friske Kræfter at gå på.

Han fandt en Plads — ak, der blev Plads til fler —
 i hin berømte ottende Brigade,
 da Scharffenberg lod blæse Avancér
 mod prøjsisk Hurtigild. I Dødens Gade
 ved Dybbøl Mølle stod han, da det gjaldt,
 hvor Redsted ramtes, og hvor Knauer faldt.

Og Dinesen, min tapre Kammerat,
 har selv fortalt mig om hans Del i Legen.
 „— Det var en Perle, denne Stump Soldat,
 jeg piller op tilfældigvis på Vejen.
 Han sigted, før han skød, blev aldrig vild,
 selv på Retræten i den Helveds Ild.

Hvergang vi smed os og kom selv til Skud,
 skød han og traf. Hvad mer er, når vi rendte,
 hvor tusend Kugler bagfra bragte Bud
 expres til den og den om dog at vente,
 holdt han sig uforknytt og hjalp mig med
 at få de snublende lidt rask afsted.

Nå — tabt var Dybbøl. Regimentets Rest
omsider samlet under Kirkebakken.

Her tog han Afsked, som en høflig Gæst,
med Tak for Turen; og jeg tog mod Takken
og gav ham den igen og fik hans Navn,
at han hed Filipsen, fra København.“

Sådan faldt Ordene, på Rungstedlund,
en Dybbøldag, da Årene var gangne.
Der var vel andre, som med jævngod Grund
fik Ros, iblandt de faldne og de fangne —
jeg vil, du skal begribe, slet og ret,
den Mand, han havde Lov at være træt.

Men netop dengang såe jeg ham. Han kom
forbi min Deling på dens Post ved Stranden.
Han gik så søgende, han såe sig om,
han tog en Båd. Hva' Faen! Hvad vilde Manden?
Han stødte fra. — Nå, så min Salighed:
„En Desertør, Folk, skynd Jer, skyd ham ned!“

„For Guds Skyld, nej! Stil Skyderen i Ro!“
 faldt Kontraordren, før det var for silde.
 Han kløved Strømmen efter nordre Bro,
 nu så vi, nu forstod vi, hvad han vilde:
 Dær stod en dansk Soldat i Skytsets Larm,
 og vinkede, med Stumpen af en Arm!

En såret, en forladt. Ak, Herregud! —
 Men se, nu glimtede det langs med Hegnet,
 hvor fjendtligt Fodfolk spredte sig til Skud;
 og Sagens Udgang — den var let beregnet.
 Det var et uforsvarligt Vovespil.
 Og dog, nu var han der, nu la han til.

Han fik fortøjet; smidigt sprang han op;
 han bar den sårede; de var i Båden;
 han kasted los, og sad der med et Hop
 (Jeg såe det, Dreng, og måtte slås med Gråden)
 og roede taktfast og med lange Tag —
 til Kuglers Fløjten og Granaters Brag!

Man skulde tænkt sig, at de snart fik Ram
 til et så synligt Mål, og på Distancen.
 Fandt Prøjserne måske, det var en Skam
 at skyde på en Mand af Ambulancen?
 Vist er det dog, at Kuglerne slog Smut
 hen over Vandet næsten uafbrudt.

Men Båd forbi. Den nærmede sig rask,
 ja som en levende. Den løb forvoven
 nøjagtig dær, hvor en Granat med Plask
 tungt plumped i, få Favne foran Boven.
 Den vugged yndefuldt kun, som til Spot.
 Gud være lovet, at det gik så godt!

Minutter kun. Men selv på denne Dag
 Minutter af en Angest og en Spænding,
 så Tiden måltes efter Hjærtets Slag;
 hvert Åndedrag var som en Skæbnens Vending.
 Nu var han nær, den brave Desertør;
 ved Gud, han kom tilbage med Honnør!

Vi så ham dække med sit eget Bryst
 for ham, den anden, som lå skjult i Stavnen.
 Så stod han atter på den „sikre“ Kyst,
 og med den frelst Kammerat i Favnen,
 hilst af et Hurraråb, som havde Klang!
 Men han gik rolig sin beskedne Gang.

Til Lasarettet. Mod hans Skulder lå
 den frelstes Hoved; Blod drev ned ad Frakken.
 Vi sprang til Hjælp; han afslog, og vi såe
 ham slæbe Kammeraten op ad Bakken.
 Hver havde nok i sit, på Tid og Sted,
 og — gik det så langt, gik vel dette med.

Det var en Præken, holdt for os, min Dreng,
 og du kan tro, at vi forstod Moralen. —
 Når selv du stundom finder Kampen stræng,
 så gør som jeg, husk Underkorporalen.
 Han var kun Småfolks Barn fra København
 og skrev sig Filipsen, et jødisk Navn.

DEN SORTE KOKARDE

Der stod for den strænge Krigsret
en menig Infanterist.
Hans åbne mandige Åsyn
var blegt, og Blikket trist.
Han stod som en Søvngænger næsten,
stirrende, foroverbøjet,
men rettede sig, da hans Navn blev nævnt,
og blev rød, og fik Tårer i Øjet.

Jens Hansen? Javel. Det Nummer
ved det og det Kompagni.
Tyve År gammel. Ugift.
Og Smed ved det Jærnstøberi.
Straffet før? Nej, aldrig!
Lavt kom det, Stemmen dirred.
Da skiftede Dommerne Stilling,
så Sabelskederne klirred.

Og Auditøren løfted sit Blik
over Akterne første Gang:
„Veed De, hvor det forsvundne,
kostbare Værktøj hang?“
Anklagede tav. Der rasledes
med Dokumenter på Bordet.
„Det fremgår her af Forhøret,
i Afskrift fra Herredskontoret,

at Deres Fader var mistænkt,
som forhen straffet for Tyveri;
siden har Mistanken vendt sig mod Dem.
Tilstår De Dem skyldig heri?“
Anklagede tav, et tungt Minut.
Var det Frygten måske, eller Skammen?
Hans Læber, hele hans Legem skjalv,
han ligesom halvt sank sammen.

Så rettede han sig atter,
han samlede sig til Svar.

Alle hørte hvert eneste Ord,
og Stemmen lød fast og klar:
„Ja, Hr. Auditor, jeg tilstår;
det var mig, som begik Tyveriet.“ —
Nu strålte hans Blik som af indre Fred,
han åndede ud som befriet.

En enkelt af Dommerne undredes vel;
men han selv måtte vide det bedst.
Man underskrev rolig, og Karlen
blev atter ført bort i Arrest.
Han spurgte kun Vogterne tyst undervejs:
„Hvad bliver min Straf?“ De svarte:
„Som Tyv er Du vis på Vand og Brød
og på den sorte Kokarde.“ —

Han bar den sorte Kokarde.
Og traf Kammeraternes Spot
og de Overordnedes Hårdhed,
så bøjed han Hovedet blot

og løfted det atter tålmodig,
vistnok med blegere Kinder,
men med det samme lysende Blik,
som trøstet af stærke Minder.

Og agtet og afholdt blev han,
den sorte Kokarde til Trods;
en Knop, det såe man, da Krigen brød ud,
til at trave, og fryse, og slås;
parat med sin Håndsrækning altid,
hvor en Kammerat var i Knibe.
Jens Hansen, at han havde stjålet en Gang,
kunde ingen rigtig begribe.

Men Mærket sad der bestandig
og talte sit mørke Sprog,
selv midt under Sankelmarks blodige Strid
og det strænge Tilbagetog.
Og alle de Dage ved Dybbøl,
han stod og han stred så mandig

som få kun, som en af de bedste —
det sad der, det Mærke, bestandig.

Det sad der endnu den Aprilnat.
Det var en Granat der kom.
Den sprang med et øredøvende Brag,
og Løjtnanten vendte sig om.
Dær sad Jens Hansen oprejst
i Løbegravnen, på Bunden.
„Jeg tror, at den traf mig,“ sa han,
og Blodet løb ham af Munden.

Og Kompagniets Båre kom,
og Karlen blev læmpet op.
„Farvel, Hr. Løjtnant!“ sa han,
og Kulden rysted hans Krop.
„Har De et Ønske, så sig det kun!“
sa Løjtnanten mildt. Han svarte:
„Hr. Løjtnant, jeg vilde gerne dø
med den røde og hvide Kokarde.“

„Vær De kun rolig. Jeg lover Dem, selv at tale med Chefen derom.“ —

Så gik de med Båren, og nye Granater og ny Elendighed kom.

Men Løjtnanten husked sit Løfte.

Såsnart han blev afløst i Skansen,

gik han til sin Regimentschef

og bad for den brave Jens Hansen.

„Vel. Har, trods den sorte Kokarde,

han tjent sit Flag med Honnør,

så bør han og bære dets Farver

til Trøst i den Time, han dør!“

Og Løjtnanten skyndte sig over til Als,

til Augustenborg, til Lasarettet.

Endnu var ikke Jens Hansen

af Sygelisten slettet.

Men langt var der ikke tilbage;

træt lå han, da Løjtnanten kom

og satte sig venligt hos ham:

„Her bringer jeg Lægedom.

Se kun, de Farver, dem kender De nok?“

Da vendte han sig til en Side,

og græd, og kyssede Gang efter Gang

Kokarden, den røde og hvide.

„Nu skynder De Dem, Jens Hansen,

og møder ved Fanen igen!“

Han sukkede: „Nej, Hr. Løjtnant,

jeg er kommen for langvejs hen.

Men lov mig altid at tie

med det, som jeg nu bekender!“

Han klemte sin Løjtnants friske Hånd

i sine to glødende Hænder.

„Jeg har spekuleret derover,

jeg troede tit, jeg blev gal.

Jeg løj den Gang. Det var ikke mig,

det var min Far, som stjal.

Men han var kommet på Fæstningen nu
som to Gange Tyv, det er givet.
Og mig var han altid en kærlig Fader,
jeg skylder ham mer end Livet.

Var det forkert, at jeg prøvede på
at gøre lidt godt mod ham?
Jeg vidste, dermed var han reddet;
selv tålte jeg nok den Skam.
Jeg tav til Hårdhed og til Foragt,
for min Samvittighed svarte:
Jeg kunde vel slås for Danmark
selv under den sorte Kokarde.

Og nu, nu er det så godt igen.
Og nu har jeg sagt Dem alt.
Hils min Far, han lever endnu,
og fortæl ham, hvorledes jeg faldt.“
Den unge Løjtnant nikkede kun
til den syge, der smilte fornøjet;

så rejste han sig, for at skjule
de Tårer, der stod ham i Øjet.

Den unge Løjtnant var mig selv.
Jeg synes endnu, at jeg står
og hører den buldrende Hornmusik,
som fylder Augustenborgs Gård.
Men da jeg vendte mig, lå han død
i Sengen dær ved min Side;
han knugede fast imod Brystet
Kokarden, den røde og hvide.

FYNBO-SKRÆDEREN

„Hør, Fynbo, hvor mon du var til Session?
Når såe man før en Skræder som Dragon!
Tilmed en kalveknæet. Klar nu Sagen!
De såe vel, du var vant til Slid på Bagen?

„Dog var dit Øg vel knap så rask i Spring
som det du rider her. Du får vel Sting?“
Men Skræderen lod til ingenting at høre,
han sad og snakked i den Sortes Øre:

„Ja, Ole, du og je ka dejli ens,
om og vi begge går lidt indtilbens.
La de Stolthendrikker så sien vise,
om de ka be'er gjenne tyske Grise!“

Og de blev ved med deres Spot og Spøg,
og han blev ved at snakke til sit Øg:
„Du er vel træt nu snart. Vent kuns, til Davre
skal du få Muleposi fuld af Havre.“

Hans Sabel hang og dinglede i et Reb;
han spored med sin Hæl; og da det kneb,
fik han til Kappe kun et gammelt Tæppe.
Fuldtud krigsmæssig Rustning var det næppe.

Men sådan red hver tredje Mand omtrent.
Når Kongen var Munderingen bekendt,
var Skræderen det med. Blot man kan stole
på Hesti,“ sa han, „som nu je på Ole.“

Sandt nok, at Ole var tilårs, det Skind.
Ved Husby, dengang Würtzen hugged ind,
da sprang, da fnyste han med løftet Nakke;
nu knækked han i Knæet ned ad Bakke.

Men Skræderen mente, når man kun forstod
at ride ham, var Ole fuldt så god
som nogen anden Krigshest under Kronen;
og så blev Ole da ved Eskadronen.

„Du trænger til lidt Ma', dit gamle Skind.“
En Spand med Hakkelse blev væltet ind.
Der taltes om, af Havren blev der stjålet;
ialtfald, Ole fik med Top i Målet.

At strigle syntes Skræderen dog var Synd
imod en Blodhest; Huden var så tynd.
Han gned og børstede og gned, til Ole
var glat i Luven som en Præstekjole.

Ustanselig imens gik Snakken fort,
som bad han undskyldt, at han tog lidt hårdt.
Og Hesten gnubbede sig ømt imod ham
og prusted veltilpas; jo, den forstod ham.

Stod Ole så og gumled, varm og tør,
 gik Skræderen gerne hen i Staldens Dør
 og smurte sine Støvler, indtil Trannen
 drev lige blankt af Støvlerne og Manden.

„Se,“ sa han, „sikke Skafter, sikket Lær!
 I tror ka'ske je vil ha ødt dem her?
 Denslavs betaler det sig nok og fidte;
 for otte Daler køver I dem itte.“

Så først gik Skræderen til sit eget Foer.
 Han sad og snakked med sit Fad, sit Bord,
 sin Ske. — „Den Vane kan han dårligt slippe;
 om så det er med Kæven, skal han klippe!“

Det blev man enig om: Han var lidt skør.
 Men ejegod; og så det dær Humør,
 hvormed han tog alting og tog tiltakke.
 Det var vel Synd at nægte ham at snakke.

Småt blev det jo, hvad Slag han deltog i.
 Gud veed, hvorfor vi havde Rytteri?
 Men fra Granater fik han lugtet Krudtet,
 og var fortrolig med det på Minuttet.

En Dag i Sundved, da på vanlig Vis
 de hentede Middag, Suppekød med Ris,
 blev to af dem, der hentede, to Dragoner,
 ramt af et Skud fra Prøjsernes Kanoner,

og kvæstede, så deres Kød og Blod
 og Kød og Suppe for de andres Fod
 flød i et Rod med Resterne af Spanden.
 Det Syn tog næsten Modet fra en anden.

Sultne, det var de. Men de foretrak
 at snære Buxetampen. Ellers Tak!
 Da meldte Skræderen sig. De såe til Raden.
 Jo han var villig til at hente Maden.

Dær kommer han på Bakken med sin Spand.
 Der falder en Granat. Men hvad gør han?
 Han sætter sig på Spanden, gør Soldaten,
 og snakker rigtig venlig til Granaten:

„Du tror ka'ske at je har Ti', din Trolld,
 og sitte her, til Suppen blier kold?
 Nå, skynd dig nu, du ka' vel mer end sprutte?
 Men komme Skidt i Ma'en må du sgutte.“

Så sprang den da. Jord, Jærn og Gråsten fløj.
 Han rejste sig og rystede sit Tøj
 og tog sin Spand; jo, den var nådig sluppen.
 „Værsgo og spis,“ sa Skræderen. Dær var Suppen.

„Dær ser I, Folkens, kuns med Venlighed.“ —
 Desværre, næste Gang blev Skræderen vred.
 Da kom der en, som truede med at splintre
 hans Ole. Vel, det nåede han at hindre.

Men kostbart var det dog. Det gik sådan,
at der var sadlet af, og dær sad han
og putted just en Fedtemad i Munden,
og dær stod Ole ved en Hegnspil bunden.

Da faldt Granaten mellem Oles Ben.
Den knurrede, den røg, en arrig en.
Ræd stejled Hesten op med Hvin og Snøften,
og Skræderen smed sin Fedtemad i Grøften:

„Dit Utøj! Vil du ruppe dig?“ Et Spark —
dær fløj Granaten på den flade Mark.
Og Skræderen efter. „Ska' du sla' Folks Heste?“
Så fik den nok et Spark, og så det næste.

Men da han sparkede for tredie Gang,
vilde jo Skæbnen, at Granaten sprang.
Han skreg. Den slog ham ynkelig tilskamme;
der røg et Ben i Luften med det samme.

De bar ham op. „Ja, nu er det forbi,
 sa Skræderen småt. „Men Ole gik dog fri.
 Og je tog Benet med, skal Doktren vide.“
 Han pegte ned på Båren ved sin Side.

„For Støvlen slap sgu. Den er helt soli'.
 Det Par sku' nødig splittes før sin Ti'.
 Der finds jo nok en anden Mand, som trænger.
 Je sæl ska' itte bru'e Støvler længer.“

Han tog nu fejl. Han har den Dag idag
 Brug for een Støvle. Og hans Rytterbag
 blankslider Skræderbordet, og han snakker
 til Bordet med dets Buxer og dets Frakker

som før til Hesten. Mest om fireogtres.
 Og med sit Træben er han godt tilfreds.
 Kun når han lapper på en Præstekjole,
 sidder han tavs — og sukker efter Ole.

EDVARD NIELSEN

I

Dær går de. Tredvetusend dødrætte Mænd, der
stamper

i Mørke, Storm og Snefog over Mark og Hede,
bort fra den Kamp, de kom for. De snubler,
Sneen klamper.

Og de tror, de er forrødte. Deres hjælpeløse
Vrede.

Den umådelige Bitterhed, der fylder deres Sind,
på Flugten, mens de strider imod Vær og Vind.

Fint fnugget kupler Sneen sig i Krat og nøgne
Skove

og i de tykke Popler langs med Togets Sider,
men knuges hård og slibes glat af Hjul, af
Hestehove,

af tusend Fodtrin foran, på Vejen hvor de skrider.
 Har Blæsten flængt en Snesky, og en Stjerne
 skinner ned,
 så glimter denne Glasvej af iskold Håbløshed.

På de glatslidte Sko glider Hestene. Det smælder
 af hæftigt hugne Hovslag mod Is. En Rytter
 styrter.

Trænkuskene må trampe tilfods blandt Rovdyr-
 fælder
 af væltet Skyts og knuste Vognhjul, trække dær
 som Hyrder
 med de skrækslagne Heste, hvis Flanker står i
 Skum.

Storm og Snefog opfylder Luftens mørke Rum.

Mile efter Mile disse stampende Kolonner,
 midtlands ad Oxevejen; og fra Vester og fra Øster.
 Helheste, frosne Genfærd, et Tog af faldne
 Ånder . . .

Nej! Trods alt et Hærtog. Der lyder Mænds ru
Røster.

Der stiger gennem Stormen en Takt af Hærens
Tramp:

Vi lever, Danmark lever; end venter der os
Kamp.

Fra Kaptajn Mønsters Marsj med Frederiksstads
Kanoner,

fra dem, der trækker Skytset med deres svulne
Hænder,

fra de til Sadlen fastfrosne Ryttereskadroner,
der traver ud med Tøjlen i de sammenbidte
Tænder,

fra hele Hæren summer en sagte tapper Sang:
Hiv op! Hold ud! Det går. Og prøv så nok en
Gang!

Og denne sagte Summen, der de langsomt drager
Nat og Dag og Nat over Slesvigs hvide Sletter,

den oversvulmer Smertesuk og Vredesråb og
 Klager,
 ja selv hint Skrig ved Sankelmark af skingre
 Bajonetter.
 Dumpt brummer tusend Hjærter, de mærker at
 de slår,
 og de løfter deres Byrde. Det er et Folk, her
 går.

Et Folk, som, næsten rygspærngt, nu samler al
 sin Sejghed.
 Dets Livskraft kræver Liv, trods alt. Det famler,
 men det føres.
 Nys var der kun eet Skridt fra Mismod ned til
 Fejghed,
 eet Skridt blev gjort, men opad. Kend Råbene,
 der høres:
 Det er vel ej en enkelt, men dog et hundred
 Mand,
 som lærer tredvetusend, hvad Tugt og Tålmod
 kan.

II

De klinger højt som Hornsignaler, disse klare
 Stemmer,
 og de dybe Røster buldrer som utrættelige
 Trommer.

Se dær går Kaptajn Nielsen. Gad vidst, hvornår
 jeg glemmer
 hans hæse Råb, det muntre Mandsmod, som
 hans Hjærte rummer.

Han humper på sit buldne Knæ i Sne langs
 Grøft og Hegn.

Jovist har Kompagniet her Brug for sin Kaptajn.

Gud veed, hvor Marketenderen har reddet sine
 Pjalter?

En Stumpe Skrå er Festmad. Hør Sneen, hvor
 den høvler!

Dær sjapper en i Sivsko, og hans Nabo halter
 med de byldfrosne Fødder klemmt ned i stive
 Støvler.

Hvert Minut stoppes op, ved Kolonnens eget Tryk,
og man står, med Panden støttet mod sin For-
mands Ryg.

Man fryser fast i Sneen med sin Fodsål, og det
lyner
af Smerter i Ens Nerver. Ens udpinte Hjærne
dåner blideligen. Man sitrer, man ser Syner.
O se, nu blev det Sommer. Nu hviler man sig
gærne.

En Mand har løftet Hånden, han peger frem: Se
dær!

Og alle ser det — Parken — de skyggefulde
Træer —

Og Slottets Marmorfløje — og Salens Lyse-
kroner —

Hør Orkestret, hvor det bruser af Horn og
Violiner!

Dejlige Kvinder svæver til Valsens runde Toner

forbi de åbne Vinduer, de viftende Gardiner,
 overjordisk yndige, i Glædens gyldne Sky
 Storm, Ødemark og Snefog — Synk hen, sov,
 drøm påny!

Nej, vågn! Den Drøm er Dødens. Fra Række og
 til Række
 humper Edvard Nielsen. Han trøster, han befaler,
 han rusker i de Sovende, som knap er til at
 vække;
 han hjælper, og han kræver Hjælp. Løjtnanter,
 Korporaler
 og Menige, han lader dem med Ildhu, Gnist på
 Gnist.
 Et Under at han synker ej udslukt selv tilsidst.

Halvfjerde Døgn marsjerer de. Og Kompagniet
 stiller
 på Kolding Torv fuldt kampklart, kun fire Maro-
 dører.

Han kigger halvvejs angerfuld ud over sine
Briller:

Var han for stræng? — Da træder frem en Menig
for sin Fører.

Hans Øjne blinker blodsprængt, mildt ler hans
frostblå Mund:

„Hr. Kaptajn, vær kun rolig, vi kan endnu en
Stund!“

III

Se, det var Edvard Nielsens Bedrift. Hans Liv
for Resten

var heller ej den Sløves, der spørger, hvad det
nytter!

Han gik sin Gang for Danmark, trods Frosten,
trods Blæsten.

Hvis ingen andre veed det, så veed de fynske
Skytter,

hvor tro den gamle Oberstløjtnant bar fra By til By
fra Dør til Dør hin tapre Sang: Op, frem, og prøv
påny!

På Tredje Klasses Træbænk, på Førstes Fløjels-
hynder,

i Borg, i Bol, han fandt kun eet Folk, det Folk
han mødte

hin Vinternat på Ørkenvandring under Seklers
Synder.

Det lærte han dets egen Lære, den, at alt kan
nytte.

Livskraft kræver Liv, trods alt; hold ud, det
bærer Frugt.

Se, ti Mand løfter tusend ved Tålmod og ved Tugt.

IV

Tre Vinternætter vared hin Folkets Ørkenvan-
dring —

nej, fyrretyve Vintre har denne Vandring varet.

Først nu begynder Luften at lysne mod Forandring,

først nu begynder Takten så småt at blive klaret.

Og det er andre Stemmer, end vi har hørt tilforn,

der klinger gennem Rækkerne som Trommer

eller Horn.

Men sænk I kun i Graven den sidste af os Gamle.
Vi døer, og Danmark lever. Snart lysner Morgen-
røden.

Ny Manddom ser sin Gærning, at rejse og at
samle.

Så væk da de forfrosne af den Drøm, som hedder
Døden!

Og vi, som led og længtes i disse Trængslens År,
skal gravlagt le ved Lyden: Det er et Folk, her går.

DANSKE DRØMME

I

Det er en spejlblank Solskinsdag
ved Bæltets grønne Kyster.
Fjærn Torden. Lutter korte Brag.
Luften og Vandet ryster . . .
Kanonskud er det, Slag i Slag,
ej langt fra Danmarks Kyster.

Hvem skyder med Kanoner her
i vore frie Vande? —
Spørg ikke! Det er aldrig værd
at blæse til de Brande. —
Se Strømmenes opalblå Skær
omkring de grønne Strande . . .

Fri Strøm, fri Strand. Så let tilfals
som Lærkens nøgne Unger.

Se Katten dær! Den strækker Hals,
på Spring, med fyldte Lunger. —
Og Tysken tordner under Als,
det ryster og det runger.

To Timer fra den tabte Ø;
hver Høj kan se derover.
Vi trøster os: „Alt Kød er Hø,
og Saga skrev i Kobber.“ — —
Ak, hvorfor skælver Luft og Sø,
mens Danmark, Danmark sover.

II

Hun sover i sin Kløvervang
blandt Gårdens Køer og Heste.
Vågner hun ikke denne Gang,
så vågner hun den næste.

Hun drømmer med et saligt Grin
om Kamp og Sejr — i Ånden —
med Nakken på et Fedesvin
og med en Bog i Hånden.

Det Skjold hun fordum bar, til Værn
for Frihed og for Ære,
det har hun solgt som gammelt Jærn;
det blev for tungt at bære.

Dog bruger hun sit Dannebrog.
Det breder hun om Dagen
til Skjul i Kamrets Sengekrog
for det beskidte Lagen!

III

Nu tordner det i Nord.
Stop Ørene med Vat!
En engelsk Flåde foer
til Storebælt inat.

Stop også Hjærtet til!
Nu er vort Standpunkt rent,
nu veed vi, hvad vi vil.
Og nu er det for sent.

Til Danmarks sande Gavn
har England sendt en Hær
på Vagt for København.
Porten stod åben dær.

I ædel Medynks Brand
har Prøjsen inden Gry
besat vort jyske Land
og Fyn til Nyborg By.

To Kæmpeflåder slås
mellem Sprogø og Korsør;
Granater spiller Bos
med Præstens røde Køer.

Da rystes hendes Krop
ved Soens høje Hvin.
Da vågner Danmark op,
selv flækket som et Svin.

IV

En Dansker på den åbne Strand
alt ved de blanke Strømme
kan nok i Middagssolens Brand
få underlige Drømme.

Blank Dønning skvulper under Ø,
der gynger grønne Ranker;
det drøner fjærnt hen over Sø,
som om en Hammer banker.

Han skælver ved sin vågne Drøm
— Gud veed, han slap den gærne:
Nu hamrer de et Kæmpesøm
igennem Danmarks Hjørne!

V

Hvergang så Drønet dåner hen,
 fornemmer han med Kummer
 en anden hæsliq Lyd igen:
 Spyfluerne, der summer.

En Rigsdag gik med Godt og Ondt,
 fortusket og fortolket;
 nu summer Flokken Landet rundt
 og sætter Spy på Folket.

Vrøvl, Vrøvl, og Løgn, og Snyderi —
 som nu igen skal dækkes
 med Løgn, med Vrøvl. „Snak løs, hæng i!
 Se, Fedtet er de frækkes.“

Det er den bandsat lange Snaks
 forbandet korte Mening.
 Sum sum! Man kender Lyden strax:
 Dansk Rigsdags Fagforening!

VI

Her kommer Folkets kårne Mænd.

Lyt vel til deres Lære:

„Skaf dig din Sold, du Lejesvend,
så redder du din Ære!“

Jo, vi fik Frihed hertillands.

Det må vel Frihed kaldes:

Den Skam, som før var Enkeltmands,
blev ærlig nu, blev alles.

VII

Hos andre Folk står Land og Liv
højt helligt over Døgnets Kiv
som fælles Grundværdier.
Det løfter, det befrier.

Man kæmper og man kævles vel
om Standsfordel og Samfundsskel,
man tinger og man tæller.
Men ikke, når det gælder!

For Fædreland og Modersmål
står Folket samlet. Stål og Bål,
hver Byrde vil det bære
for Frihed og for Ære.

Her? Her! Ja, her er Fare nok,
rask snurrer Skæbnens tunge Rok,
men vi lar Tråden ligge.
Thi Folket — er her ikke.

VIII

De Småbørn da, hvis Latter knytter
 et Lydspind som af Lærkesang
 om Husmandshjem og Fiskerhytter
 og Forstadsvolde Dagen lang.
 De hundredtusend Barnestemmer,
 hvis Mørkningssnak, hvis „Mor, Godnat!“
 som under grønne Blade gemmer
 en tusendårigt samlet Skat:

Og denne friske Flok, der stormer
 til Skolebænk med Pen og Bog
 for gennem Tal og Tegn og Former
 at finde hver sit Væsens Sprog:
 Den Ungdomsflok, som årligt fylder
 Højskolens gæstfrit åbne Hus
 med unge Kræfters muntre Mylder,
 med unge Viljers Bølgebrus:

Vor Bondestand, der vart og vagtfast
 ser Tidens Tegn, mens Græsset gror,
 og vender Værkets Plov så taktfast,
 at Verden spejder i det Spor:

Vor Borgerstand, hvis Fyrster råder
 i Handlens fredelige Strid
 for Bak og Frem med rige Flåder
 Jordkloden rundt i rette Tid:

Jordforskeren, der stormer Polen
 i dristigt Viking-Broderskab,
 Lysforskeren, der løfter Solen
 som Skjold mod Dødens grimme Gab,
 Skriftgranskeren, hvis Skarpsyn tyder
 uddøde Tidens glemte Tegn,
 og disse Tænkere, der bryder
 nyt Liv ny Vej mod ukendt Egn:

De Kunstnere, hvis Flammevåben
 igennem Døgnet Damp slår ned

og lægger Længslen Udvej åben
 mod Lys og Klang af Evighed:
 Og disse med de hårde Næver,
 de Tusender, som barsk i Takt
 går kampberedte frem og kræver
 håndgribeligt fuld Ret og Magt:

Er alle disse da tilsammen
 ikke et Folk, så godt som få?
 Ses her ej Kronen, her ej Stammen,
 et kraftigt Folk skal kendes på?
 Har ikke disse hundred Kræfter
 i fælles Tunge fælles Tolk?
 Jo. Jo. Men Skæbnen spørger efter,
 om Folket *føler sig som Folk!*

Om hver, hvert Barn, hver Mand, hver Kvinde,
 har dette i sit Hjerteslag:
 „Bag alt, hvad stort jeg selv kan vinde,
 står Fædrelandets større Sag;

selv Livet ofrer jeg med Glæde
mit Land, som gav mig hvad jeg har.“
Ak, her må vi gå bort og græde,
her har vi Danske intet Svar.

IX

Her kendes kun Partiets Lov:
Se, Fædrelandet er vort Rov! —
På større Ret og Pligter
tror Drømmer kun og Digter.

Livsfaren, Landet stedes i,
væbner Parti kun mod Parti.
De rives og de rykkes,
indtil engang det lykkes.

Når så vort frie gamle Flag
flænges med Skam en skønne Dag,
og Riget rives over —
vågner vel det der sover.

Når Snakken ender i et Suk
under en pansret Næves Hug,
når vi ser Ørnen ribbe
det Rov vi selv må slippe.

Da vågner vel det Sind, der sov;
da bruser Hav og suser Skov
alt Offer, som vi vilde.
Men så — er det for silde.

X

Da skal kun for Alverdens Blikke
den Skampæl mærke Landet: *Her,*
her boede Danskerne, som ikke
fandt Hjem og Frihed Forsvar værd!

XI

Nej. Nej! Det er ej, kan ej være sandt
om dette Folk, som fra sin Fødsel fandt,
at Frihed var det ypperste af Goder,
og tænkte på sit sit Land som på en Moder.

Et Folk, som venneløst ved Alfarvej
i tusend År mod overmægtig Vælde
har værget Land og Frihed, kan dog ej
så brat forvandles til en Hob af Trælle.

Måske det råder dårligt med sin Ret,
måske det vogter sine Våben slet.
Det kan ej hundsk selv kaste sine Våben
og villig holde Voldsmagt Porten åben!

Måske det spotter med sin spildte Magt
og smiler — smerteligt — når Såret brænder.
Så dybt sank Folket ej i Selvforagt,
at det lemlæster sig med egne Hænder.

XII

Er vi af denslags, der ved eget Bord
 fromt af hver Fremmed tåler Ukvemsord?
 Denslags, der skjuler sig, mens Bøller binder
 og skænder deres Børn og deres Kvinder?

Nej, denslags Manddom er ej velset her.
 Vi slås på Livet, gør vi, hver især,
 for Jord og Hjem, alt Vort og alle Vore —
 netop som fordem vore Fædre gjorde.

Og det vi hver for egen Regning kan,
 det skulde Folket nægte for sit Land?
 Femhundredtusend kække Sind lagt sammen
 i Sum kun gi os Fejgheden og Skammen!

Umuligt. Dette Folk er ikke fejgt.
 Men sindigt, sindigt, liså sent som sejgt.
 Det tænker helst een Tanke kun ad Gangen.
 Til hver Forløsning må der Hjælp af Tangen.

XIII

„Indad skal vindes, hvad vi udad tabte.“

Det uerstattelige blev erstattet. —

At vi påny kan miste, hvad vi skabte,
har endnu ej den tunge Hjærne fattet.

„Danmark bestemmer ikke Verdens Baner.“

Det fik vi lært — og holdt os udenfor,
til næppe længer nogen Dansker aner,
at Verdens Baner dog bestemmer vor.

Købmand og Bondemand har genrejst Landet —
et oplyst Folk, med Skoler og Aviser.
Men ingen spørger sin Avis om andet
end indre Politik og Torvets Priser.

Her råbes og her bandes og her drikkes,
her vælges Rigsdagsmænd og holdes Møder.
Har Koen kælvet, må vel Kalven slikkes —
men det kan ske, at også Bjørnen føder.

XIV

Vi faldt til Ro. Vort Vikingskib er rømmet,
Vikingen selv er blevet Æbleskipper.

Men andre slås — for Verdensherredømmet —
på samme Sø, hvor Pæreskuden vipper.

Se, hvor de syder, Dreadnoughts Kæmpeskruer!
Hør Kielerværfterne, hvor højt de hamrer!
Se, hvor de fredelige Forbund truer!
Hør, hvor de krigeriske Forbund jamrer!

Ny Flåder skummer frem, hvor gamle sprængtes,
alt var forbi, før Muligheden tænktes.
Sirenebrøl og Klokkeråb i Tågen
truer og varsler: Sejler, er du vågen?

Skipperen kradser Piben ud i Tanker
og stopper nyt. Han ligger jo for Anker
med tændt Lanterne. — Som om nogen sanser
en Pæreskudes Lygte fra en Panser!

XV

Velan, vi tror hver ærlig Løgners Ord.
Siger ej Biblen: Salig den som tror! —
Lad lille Rødhætte troskyldig klappe
den Ulv, som griner under Mormors Kappe.

Vi tror alt godt, så kønt som det forklares.
Man har ej Lyst til Danmark, nej, bevares,
om så det selv kom vraltende som Gåsen,
brunet og stegt, med Gaflen gennem Måsen.

Det veed vi dog, at hvad man nødigst vil,
kan man med Smerte *se sig tvunget til*.
Hvad hjælper det, at Krokodillen græder,
når det er os, den ufrivilligt æder?

XVI

I Årevis har to af Verdens Magter
snart knurrende og snart med fromme Fagter
beredt sig på den Krig. Den er beredt.
Kun vi — har intet hørt og intet set.

Har Dynamittens Sprængkraft, Stålets Trods
end større Formål end at knuse os —
Alverden veed, hvad ikkun her ej vides:
Det er i Danmarks Dør den Strid skal strides.

Der spejdes anspændt fra de høje Master,
hver Part står rede med den tændte Lunte.
Skal Danmark frelses? Alle veed det haster.
Men Danmark skutter sig: Det haster junte.

De andre ser vor dødelige Fare,
de hvisker til os: Folk, tag Jer ivare! —
Og vi — ophæver Faren ved et Puds,
som vi har lært os af den kloge Struds.

De andre Småfolk ruster og befæster
for dog at redde deres sidste Rester.
Men Danmarks Forsvar, det har ingen Nød.
Se, siger Danmark, se, jeg ligger død.

XVII

Det svarer Danmark. Nej dog, nej, det vrisser,
det snøvler gnavent vore Rigsdagsspidser,
imens de hypper deres Valgkartofler
med Løgn og Vrøvl fra Skagen og til Gjedser.

De mærker ej, at Danmark allerede
er næsten vågnet; hører ej de vrede
og bange Røsters Brus; den Storm, der stiger,
af grænseløs Foragt, af bundløs Lede:

„Hvorledes har I røgtet Folkets Tarv?
Selv har I mæsket Jer med Landets Marv,
forgiftet os med Jeres rådne Ånde.
Svar nu, tal Sandhed, har I ødt vor Arv?“

De mærker ikke denne Storm, den Brand
af Skræk og Sorg og Harme. Men den stormer
og brænder gennem Barn og Viv og Mand:
Vort Land, vort Land, vort værgeløse Land!

XVIII

En ny Slags Ungdom voxer frem herhjemme,
 en friluftsfostret, handledygtig Slægt,
 som husker alt, hvad Fejghed kun vil glemme,
 men først af alt det Værk den har at fremme.

Se, Kransen vinker til et Styrkespænd.
 Alt har vi kunnet, eet kun ej, det største:
 Frembringe Stats-, frembringe Styresmænd.
 Her er vel Stormål for en storsindt Svend.

Men langt må ledes efter utrådt Sti.
 Mens Græsset står og gror, dør Horsemor.
 Med Danmarks Frihed er alt dansk forbi,
 kun Danmark værnet er der Fremtid i.

Det gælder først at feje dem tilside,
 som dræber os med Snak. Så dristig frem
 at nitte Panseret om Danmarks Side! —
 Gud give kun, at det må nåes itide.

XIX

Er det nødvendigt? Står ej vor Kultur
 og skærmer os lig en usynlig Mur?
 Er Brystet åbent ej vort bedste Skjold?
 Hvem bruger mod den Værgeløse Vold? —

„Den Skibschef,“ siger Englands Admiraler,
 „har England ingen Brug for, som vil kny,
 ja tøve blot, når Englands Vel befaler
 Bombardementet af en åben By!“

Hvad er en åben By? — Med Svar parat
 står Tysklands store Generalstab: „Åben
 er den, som ikke rummer en Soldat,
 ikke en Krudtkardus, og intet Våben.“

Den store Generalstab; de som styrer
 Britanniens kejserlige Kæmpeflåder;
 hvem spørger dem? Hvem kender disse Fyre?
 Har Danmark ikke sine Sogneråder!

XX

Læg ud på Marken Landets Garnisoner —
lad Garden stå på Vagt foran en Stald —
spræng Fæstningen i Luften med et Knald —
begrav i Søen Rifler og Kanoner —

Lad Gyldenløvs og Tordenskjolds Kartover
gå stumt tilbunds i Kongedybets Vover —
sænk hver dansk Orlogsmand med Flaget strøget —
Så kan vi trygt se Fremtiden i Øjet!

XXI

Ja, hvilken skøn Betryggelse af Freden!
Det åbne København ser snart på Rheden
en Flåde dampe frem. Den kaster Anker.
Først plyndres Byens Købmænd og dens Banker.

Så føres Kongen, hans Råd, Folkets Råd
med udsøgt Høflighed i hver sin Båd
ombord i Flåden. Hør, den saluterer,
med enogtyve Skud, måske med flere!

Det hedder: „Majestæt og Excellence!
Vi kommer for at skærme Danmarks Hjærte
imod en Magt, vi tilstår det med Smerte,
hvis frække Rovlyst kender ingen Grænse.

„Vi nødes for en Stund til Konfiskering
af Forråd og Kontanter. Ja, desværre.
Men alt selvfølgelig mod fuld Kvittering.
Behag at se, Sire, se, højædle Herre!“

XXII

Til Fæstningsarbejd — for at sikre Staden! —
udskrives strax dens mandlige Befolkning.
Maskinskyts viser Vejen gennem Gaden,
der ønskes ingen friere Fortolkning.

Spækhøker, Konferensråd, Præst og Sjoever,
et hundredtusend Mand og en mærkværdig
bestemt Kommando kommer noget over.
En Fæstning sprængtes, — og en ny står færdig.

En provisorisk. Ak! Men smukt besat
af „Vennerne“ med Mandskab og med Våben.
Og nu kan Stormagt Nummer to ta fat,
og gør det strax. Den By er ikke åben.

Den ganske Dyrehaves Rydning klarer
i sidste Øjeblik vor tro — Forsvarer!
Så går det løs først; Kirker, Gallerier
og Slotte skydes ned — af vor Befrier!

Der mangler ikke Kugler og Granater,
ej heller Officerer og Soldater.
Der mangler Et kun: Danske Mænd i Våben,
thi Danmarks Forsvar, det var Døren åben.

Af Dansk ses kun den skønne Stad, der styrter,
de Børn og Kvinder, man tilfældig myrder,
det Flag, der trædes på, de Mænd, der træller.
Men andet — har vi ikke villet heller.

XXXI

Nu, lad dem dø, og lad de døde brænde.
 Den Kamp om København må dog få Ende.
 Een må tilsidst dog sejre, ikke sandt?
 Så først kan Danmark veje hvad det vandt.

Så først kan Danmark se hvad det har vundet
 ved disse Ofre, — som det bragte Freden —
 ved en så ædel, en så dybt begrundet
 åndsbåren Tillid til Retfærdigheden.

Den Slagne går sin Vej. Går hjærterørt
 mon Sejrherrén sin, med Tak for Mad?
 Jo vist. Hvad Himlen har tilsammen ført,
 skal dog af Mennesker ej skilles ad.

Man ordner sig. Man slår sig roligt ned
 og tjener hvad man kan, til Magt og Mætning.
 Og Landets Børn? Ja, de får kort Besked:
 „Marsj, denne Vej, Godtfolk! Trit, Kæft og Ret-
 ning!“

Den ene Magt vil kalde sig Beskytter,
 en vil med Jærnhæl trampende gå frem.
 Hvem der end bliver her, Alverden spytter
 på dette Folk, som har forspildt sit Hjem.

Og Folket spytter på sig selv og bander
 de Styresmænd, som styred så elendigt.
 Ind kom Begrebet, i de flakte Pander:
Så var et Forsvar altså dog nødvendigt!

XXIV

Hvad kan det nytte? Alt. Hør Uret dikke.
 En truet Stormagt, Ven, vil nødig ligge
 og spille Tid med os. Hvert Døgn er kostbart.
 Lammet kan sluges, men et Pindsvin ikke.

Hvad hjælper det, om Lammet ligger dødt?
 Sulter et Rovdyr, smager Ådsler sødt.
 Nej, vi skal ligge som et kuglet Pindsvin,
 så Bæstet, hvis det bider, nyser rødt.

Forretning er Forretning. Stormagtsstrid
 er stor Forretning. Ingen gir en Hvid
 for Ret og Retfærd. Een Ting afgør alt:
 Kan det betale sig? Og har vi Tid?

Men Tid kan Danmark koste, hvis vi vil.
 Koster vi Tid, så koster vi for meget,
 hvor Stormagts Liv og Velfærd står på Spil.
 Lad dem så bides da, mens vi ser til.

XXV

Men har vi Råd? Forretning er Forretning.
Altså forsikrer vi, mod Hagl, mod Brand,
mod Ran, mod Skibbrud. Lyver denne Sætning,
fordi det gælder Folket og dets Land?

Vist kniber det, når Præmien skal betales.
Den *skal* betales. Hver betaler sin
og sikrer ved den sikre mindre Udgift
sig og sit Hus mod hjælpeløs Ruin.

Hvad Mands Ruin, et Hjemms Ruin betyder,
forstår enhver. Men derpå tænker færre:
Et Lands Ruin, et Folks, er samme Rædsel,
kun hundrede, kun tusend Gange værre.

Og værst er den, hvor Skammen følger Skaden,
hvor den, der som Fallent er sat på Gaden,
må sukke ved det sidste Blik til Hjemmet:
Min egen Dorskhed gav det til en fremmed.

XXVI

Vi ser den Gren dog af den danske Stamme
hinsides Grænsen, ser hvordan den fredes
med Øxe og med Sav, med Ild og Flamme.
Har vi mon Råd at ønske os det samme?

Ønsker vi selv vor Marv så grundigt prøvet?
Dær hædres den, som kryber hundsk i Støvet
og slikker Spytt; der hånes den, som vover
at stride for sin Ret, som blev ham røvet.

En Magt, som lønner Trofasthed med Trængsel,
og bøjer Retten som et rustent Hængsel —
en Magt, som selv betaler for den Mened,
hvorpå den dømmes frie Mænd til Fængsel —

En Magt, som når ej Fængsel eller Bøder
får Bugt med Mændene, gendsarmstærk møder
og fører Krig med Børnene i Skolen
og deporterer Kvinder, mens de føder —

Er det mon den, hvis Mærke vi attrår
at se på hvert dansk Hus, på hver dansk Gård?
Ørn var det Tegn, som Regnars Sønner risted
i Ellas Ryg. Og det gav Ulivsår.

XXVII

Nuvel, så misted vi med Dannebrog
 vor Frihed og vor Ære og vort Sprog.
 Men Et beholdt vi da: De blanke Mønter
 og så den rare Sparekassebog.

Vi slap for den forbandede Befæsten,
 for Tidspilde med Riflen og med Hesten,
 for Pengespild til Skibe og Kanoner,
 for Skat, for Værnepligt. Så skidt med Resten!

Forretning er Forretning. — Det er sandt.
 Og derfor vil de værne hvad de vandt.
 Fra København til Frederikshavn, fra Esbjerg
 til Svaneke befæstes ad en Kant.

Og hvilke Fæstningsværker. Store Himmel!
En dansk „Militarist“ kan se sig svimmel
på disse Volde, disse Pansertårne,
disse Kanoners endeløse Vrimmel.

Det koster Penge, gør det. Hvem betaler?
Enfoldighed! Det gør den danske Daler.
Borgeren bløder, Bondemanden klippes,
til han må klippe sine Hestes Haler.

XXVIII

En ny tredobbelt Værnepligt pålægges
 hver Mand i Landet. Man bør ej forskrækkes,
 det er dog Gudskelov ej her i Danmark,
 at Landets Børn til Slagtebænken trækkes.

Når Danmarks Ungdom fra de danske Popler
 føres til Palmerne — i Slavekobler —
 og drives ud i Ørken eller Urskov
 eller i Hængesump med fede Bobler.

Somme til Fald for lumske Buskmænds Bue,
 flere til Stinkdød for Ækvators Lue,
 en udvalgt Flok til Krilredøden, ophængt
 med Tungen i en tropisk Myretue —

Da hvilken Trøst for dem og deres Kære,
 at alt hvad Nød og Byrde de må bære,
 det bæres for en fremmed! De betaler
 for andres Magt, og dør for fremmed Ære.

XXIX

Nej, fy for Fanden for en Slavedåd,
og fy for Fanden for en Trælledød!
Nej, dertil, dertil har vi ikke Råd,
før skal vi nøjes med det tørre Brød.

Men det har ingen Fare med vort Sul.
Hvorfor bag Løgne krybe fejgt i Skjul?
Blot for hver tredje Bajer og Cigar
er Mineflåde, Hær og Fæstning klar.

XXX

Vi grubler og vi grifler,
 vi sejler og vi cykler —
 det nægter kun en Hykler,
 at vi har Råd til Rifler,
 til Kugler og til Krudt!
 Plads har vi her på Sletten
 og blinde er vi ikke;
 en Dansker kan vel stikke
 sin Kugle midt i Pletten,
 så godt som Norges Gut!

Det er en Leg for Drengen,
 men Legen gør sin Nytte:
 Op voxer der en Skytte
 med Riflen over Sengen
 til Værge for sit Land!
 En Ugetimes Yrke,
 hver Mand sin Riffel rede —
 så kan vor Fred vi frede,
 så tæller Danmarks Styrke
 femhundredtusend Mand!

XXXI

Hvermand råder for sin Ære,
for sin Lykke råder ingen.
Slutter stærke Fjender Ringen,
får vi dog vort Åg at bære.

Men så blir det til at bære
oprejst og med løftet Pande
for Alverdens Folk og Lande
i det frie Hjærtes Ære.

Og så blir det til at bryde.
Hver som falder, mens han fægter,
frigør Kraft i fjærne Slægter.
Det har Kampen at betyde.

XXXII

Hver vandrer hvor han må. Vort Mål blev sat
blandt vilde Dyr og i den mørke Nat.

Men gå der våbenløs, med Brystet blottet,
er kun Gud fristet frækt, og Livet spottet.

Spotter du Livet, skal du dø med Skam.

Gud frelser ikke den, som frister ham.

Rejs dig, mit Land, rust dig, mit Folk — før
Kampen!

Den Kraft er spildt, som spares kun til Krampen!

XXXIII

Nå, Sandhed, hvorfor hænger du med Hodet?
Frygter du Fjenderne til begge Sider?
Blev alt i dette Land så dybt forrodet,
at selv din Løveklo i Dyndet glider?

Spring frem, ryst kækt din kongelige Manke,
og sønderriv de Hunde, flæng de Løgne!
Hvem vover mer at møde dine Øjne?
Det var ej Storsind, knap engang en Tanke,

som førte Folket på den Stimandsfærd,
til hvis Bedrifter Halt må lede Blind,
mens Had slår det, som mest er Elskov værd,
og Troskab ryger som en Røg for Vind.

Det var Partistrid, Magtbegær kun, blandet
med Møntbegær, som ødelagde Landet.
Partistrid kun, Rethaveri, fortolket
som Kærlighed til Ret, har ødet Folket.

XXXIV

Det ser jo kønt nok ud: Et lille Folk,
frigjort af Ånd til Retfærds rene Tolk,
står, svøbt i Voldgifts- og i Fredstraktater,
frimodigt frem blandt panserklædte Stater

og råber: „Ak, hvor meningsløst I maser!
Læg Våbnene! Se os, vi har begyndt! —“
Men gennem Klangen af de gyldne Fraser,
dær rasler Sedler, høres Grise grynt. —

Og når de store panserklædte Stater
har vendt sig om, så finder de måske
et Blodstænk — i de revnede Traktater.
På dette Stænk vil de med Andagt se.

Stod her en Helt, Seigneur? Stod her en Skræder?
Fred være med dig, Retfærds lille Tolk!
Helt frigjort fra din Rolle på de Brædder
vi kalder Verden, hvilket frigjort Folk!

XXXV

Fjærnt ud fra Tågen af to tusend År
taler vort Land det Sprog, som vi forstår.
Ud til Fønikerens Gallej bag Klinten
taler det Dansk med Broncen og med Flinten.

Dansk fløjter Pilen i Uroxens Horn,
Dansk maler Kværnen med det første Korn.
Stenaldrens Jæger, Bronzealdrens Bonde
bygged det Land, som end gik ej tilgrunde.

Men aldrig i de to Gang tusend År
tog Folket tålsomt imod Trællekår.
Om Våbnet så var Stenen eller Jærnet,
sin Frihed stred det for, dets Land blev værnet.

End jager Jægeren, og Bonden sår,
men Marken mindskedes i onde År,
og Sproget sukker langs de salte Sunde:
Hvor har du Værget for din Frihed, Bonde?

XXXVI

Vi har en Hær. En Hær, der stikles til
og spares på — af dem, hvis Værn den vil.
Vi har en Hær. En Hær, hvormed vi snyder
os fra det Grundbud, som vor Grundlov byder.

En almen Værnepligt *har* Danmark haft.
Det Krav til Folket, det gav Folket Kraft.
Den tapre Landsoldat bar Frihedsmajen
frimodigt hjem. Man såe, det var hans egen.

Nu — har vort Folk sin Frihed som et Rov,
trods Rigets Grundlov og sit Hjertes Lov.
Vi har en Hær — men holder den uværdigt.
Vi har et Fæstningsværn — men intet færdigt.

Den grønne Frihedsmaj er blevet grå.
Selv, selv gør vi de færre af de få.
Kun hvor der tjenes Mønt, skal Mønten springe.
Så rige er vi blevne, og så ringe!

XXXVII

Og Danmarks Hær, hvem tjener vel i den?
Sønner af lærde Mænd og rige Mænd?
De er der, ja. I Række og i Nummer
med Sønner af Uvidenhed og Kummer.

Og hvem befaler vel i Danmarks Hær?
Fordrer man Adelsskjold og Bankbog dær?
Nej, Grevens Søn og Bondens Fårehyrde
har samme Vej til Magten og dens Byrde.

Den Hær er ikke Junker og Landsknægt,
af Bonde og af Borger får den Vægt,
af Folkets Marv udspringer Hærens Kærne,
thi det er Et at dyrke og at værne.

Og denne Hær, som helt er Et med os,
den Hær, som for vort Folk, vort Land skal slås,
den nægter vi den Rustning, den behøver!
Står i vort Skjold da Svin, hvor før stod Løver?

XXXVIII

Hvad en moderne Fæstning vel er værd,
fandt Japan ved Port Arthur. Det har dær
de gule for Alverdens Folk erfaret.
Tyst giver hundredtusend faldne Svaret.

Og ingen Stat, hvad Styrke så den har,
tør overhøre et så vægtigt Svar.
Mindst tør de Små. Hver Fod, en Fæstning dækker,
er ti Mand mer i Forsvarsstyrkens Rækker.

Og Danmarks Fæstning hedder København.
Den ryster ikke ved Port Arthurs Navn.
Dens Mestre kan vi hade eller hædre —
men ingen Fæstning har vi bygget bedre.

Hvad nyt nu bygges, bygges efter den.
Port Arthur med. Krigskunstens Førstemænd
har kendt den god — tænk blot, trods alle Taler
af hjemlig Socialist og Radikaler!

XXXIX

Og denne Fæstning er det, vi har lagt
for Vind og Vær til Smuldring uden Vagt —
som om vor Knusning under Overmagten
ej kosted mer end Fæstningen og Vagten.

Ja, denne Fæstning er det, som vi end
lar trøstigt nok halvfærdig ligge hen —
til vi, når Skytset mod dens Skanser dønner,
må stoppe Hullerne med vore Sønner.

Det glemmes ej, hvem der forbrød sig først.
Jeg spørger kun: Hvad Skyld, hvad Skam er størst,
at skærme Landet ved et Lovbruds Brøde,
eller med Lov at lægge Landet øde?

Det Spørgsmål kommer ingen udenom.
Her fælder Danmarks Folk sin egen Dom.
Fri eller ufri? Døden eller Livet? —
Skal Fjender dømme, så er Dommen givet.

XL

Hvem ser ej denne Luebro? Den går
 på Danmarks Himmel gennem hundred År:
 De engelske Raketters Flammebue
 med Midtpunkt i den styrtende Vor Frue.

End skimtes i de Flammers grelle Skær
 en slet befæstet Stad, en slagen Hær,
 det brede Kølvand af en bortført Flåde,
 et Folk man frit kan råde og forråde.

Dermed var Danmark som en Magt forbi;
 der revned mer end kun et Monarki:
 Skærtorsdagstordnen havde varslet Folket,
 men Tegnet blev kun digterisk fortolket.

Vor Tid fik selv sit Tegn i Fireogtrede.
 Og snakker væk. Såfremt, ifald og hvis.
 Men Lynet farer fortere end Skraldet;
 og falder København — er Danmark faldet.

XLI

Det faste København bag Grav og Vold
er Danmarks Hjærte skærmet af et Skjold.
Her sprang Karl Gustavs sejervante Klinge.
Mod bedre Værn skal værre Våben springe.

Stål kløves ikke med en Trusel blot,
frit rådes Riget af den frie Drot.
Det faste København er Fanen bjærget,
og Hånden knuget uforknyt om Værget.

Hvad end det koster ved de andre Kyster,
Saga har sagt et Sandhedsord, som trøster:
„Om Voldsmagt ellers hersker hvorsomhelst,
det frelste København er Danmark frelst.“

XLII

Jeg er kun en, og svag kun er min Røst,
Men tusend Hjærter brænder i mit Bryst.
O kunde jeg gi Stemme til de Stumme,
hvis Sind mit Sind nu sukkende må rumme!

Kunde jeg tale kun en Dag som Tolk
for al den tunge Tavshed i mit Folk,
al Hjærtensangst og al retfærdig Vrede,
som råt med Løgn og Latter holdes nede!

Da gravede jeg gærne selv min Grav.
Thi Kraften skulde voxe med sit Krav,
mit kvalte Nødråb svulme til en Brusen,
ikke af tusend, men af hundredtusend.

Vort Land, vort Land, vort værgeløse Land!
Nej, endnu vil vi kæmpe det vi kan.
Aldrig forgik et Folk, som ikke vilde.
Våbnene frem da, før det er forsilde!

XLIII

Dybt stirred jeg i Tidens Hvirvelstrøm,
da steg den strålende, den gamle Drøm:
Tre frie Folk stod ved hverandres Side,
og det var kun for Fred de vilde stride.

Mens andre Riger stormed rovgrisk frem,
stod de på Vagt kun for det fælles Hjem,
og da hin Blodsø atter sank i Jorden,
steg der en ny stor Fremtidssol fra Norden.

De tre fri Folk, hvis trodsigt røde Blod
frisk blomstrer af de hvide Stammers Rod
fra Novgorod til Rocky Mountains Tinder,
samler som Frænder dem der før var Fjender.

Fra Pol til Pol i Fredens Æreport
hvert Retfærdskrav frivillig fyldestgjort,
fordi de alle trænger til hverandre
og ser en fælles Verdensvej at vandre.

XLIV

O hvilket Åndedrag og Hjærteslag!
Det var nok værd at være med den Dag,
at bruge Værktøj. Jorden ligger åben
og Havet brolagt. Og at bære Våben!

Thi se, en Stormflod syder ud fra Øst.
Gult lyner det fra Stillehavets Kyst.
Frem myldrer nye Hunners Millioner
med Jordskælvsbrag af tusende Kanoner.

Jeg ser ej længer, men jeg ser dog nok.
Det er den kristne Verdens Ragnarok,
Ild falder ned fra Luften, Havet flammer,
til Striden samles alle hvide Stammer.

Se, Danmark, se, i det uhyre Tog
har du din Plads. At bære Dannebrog
i denne Kæmpekamp, hvor Verdner mødes,
det er din Ret, som aldrig tør forødes.

SANGE

MAN SØGTE MED LOVBRUD

Man søgte med Lovbrud at bøde en Brøde
og godt kan ej høstes af ondt imod ondt,
men lad nu de døde begrave de døde,
os levende kalder det vågne Sekund.
De broddede Ord blev til fedtede Fraser,
vi vil ikke fryse i Fortidens Laser,
vi brød ikke Loven, os binder ej Bandet,
I bundne, gå bort!
Se, Livet er vort,
det er os der skal genføde Landet.

Det rokker ej Grundlovens Grundparagraffer,
hvad Højre har svoret og Venstre har sagt.
Vi lovgir og lovtar, vi lønner og straffer,
vi rykkes om Ret, og vi rives om Magt,

men Kærnen af Loven og Roden af Retten
 er Pligten, som aldrig kan rokkes af Pletten.
 Det står i vor Grundlov, vi har ingen bedre:

Hver våbenfør Mand

forsvarer sit Land!

Det skrev de med Blod, vore Fædre.

Det står i vor Grundlov, det står i vort Hjærte,
 thi det som vi elsker, det kæmper vi for,
 og kun gennem Offer og kun gennem Smerte
 er selve vor Kærlighed virkelig vor.

Skal Landet bevares og Friheden bjærges,
 må Landet forsvares og Friheden værges.
 For Ulvene flyr kun de lejede Hyrder.

Det Grundlovsbud

er givet af Gud:

Fri Mand bærer Frihedens Byrder!

DANMARKS HÆR

Os hverver man ikke på Landsknægtsvis
med Fjerbusk og gyldne Dukater.
Frimodigt befaler vi Frihedens Pris
som Danmarks jævne Soldater.
Det er Grundlovens Bud til hver våbenfør Mand,
vi væbner os kun for at væрге vort Land.

Her gælder ej Rigdom og Fødsel og Rang,
Rekrut er Rekrut på Kasernen.
Selv Prinsen må tåle den Meniges Tvang
og tjene for Stroppen og Stjærnen.
Ved Kraft bliver Husmandens Søn General.
Vi mener den Ordning er ikke så gal.

En folkelig Hær, det skal nok sætte Frugt,
 om Fred eller Krig følger efter.
 Til Raskhed og Rejsning, til Orden og Tugt
 opdrager den Ungdommens Kræfter.
 I broderlig Samling af fattig og rig,
 eet Folk under Dannebrog's flammende Flig.

Det blir ingen mægtigt erobrende Hær,
 dog spotter og sparer kun Tåben,
 såsandt som vort Folk vel er Kærlighed værd,
 thi Hæren er Folket i Våben.
 Den viste det før, og endnu er den klar
 til Forsvar for alt hvad vi elsker og har.

Det var ikke den, der var skyldig deri,
 når Landet blev stedt udi Våde.
 Det var ikke Hæren fra Dybbøl og Sli,
 ej heller vor Helgolandsflåde.
 Med Statsmænd der styrede roligt og snildt
 var Blodet vel udgydt, men ikke forspildt.

Dog ødet er aldrig det ærlige Blod,
ny Styrke skal gro, hvor det rinder.
Så leve da Hæren af Folkets Rod
med mørke og lysende Minder:
Vor væbnede Vilje, vi skænker ej bort
vor Frihed, vort Sprog, og det Land, som er vort.

DET ER EJ KAUKASUS

Det er ej Kaukasus og Hellespont,
det er den kendte lave Horizont.
De havblå Blink imellem grønne Lunde,
de hvide Skyer sejlene for Blæsten,
de røde Byer ved de friske Sunde,
hver Strandtjørn skåret af den skarpe Vesten,
den sorte Hede, som i Solskin smelter,
den gule Klit, hvor Brændingerne vælter —
Med skyhøj Himmel over vidtstrakt Land,
sådan er Danmark mellem Strand og Strand.

Og hvorsomhelst fra Strand til Strand du går,
du ser kun, hvad du elsker og forstår.

Hvert Bølgeskvulp, hvert Løvsus langs de Kyster
 hver klinger Le, hver stampende Maskine
 tiltaler dig med broderlige Røster,
 har Del i dig, som og de selv er dine.
 Du veed det ikke, men ifald du vidste,
 hvor højt du elsker det, som du kan miste,
 din Ret som Dansk til Danmarks frie Jord, —
 så veed dog jeg, hvad ved dit Liv du svor.

Det er ej Herman eller Ottokar,
 nej, det er Absalon og Valdemar.
 De Mænd af Bogen og de Mænd af Stålet,
 hvo Land os dyrked, og hvo Land forsvarte,
 fra Grundtvigs Salmesang til Bjarkemålet,
 fra Dybbøls Tapre til Kong Svend og Skarde,
 fra Mestermaleren af Lysets Luner
 til ham der ristede hint Guldhorns Runer —
 Det er dit Sinds fri Fædreland her står,
 et Danmark, rodfast gennem tusend År.

Hver Runesten, hver græsgroet Kæmpehøj,
 hver rusten Klinge og hver gylden Fløj,
 hvert prentet Pergament med Voxsegl under,
 hver gammel Bjælkebro, hvor Åløb rinder,
 tilhviker dig et Navn. Den Død, de Vunder,
 den Kamp er dine. Det er mer end Minder.
 Du veed det ikke, men ifald du vidste,
 hvor højt du elsker det, som du kan miste,
 din frie Fremgangsret i Fædres Spor, —
 så veed dog jeg, hvad ved dit Liv du svor.

Det har ej Tyskens Plask, ej Spanskens Klang,
 det er vort Modersmål, der går sin Gang,
 som Rugen bølger, og som Havet ruller,
 som Blæsten suser i de grønne Grene,
 som Hirden kvad det på Arkonas Kuller,
 og Leonora mellem Fængslets Stene.
 Med broddet Latter og med Salmens Højhed,
 i fornem Ynde og i Almudrøjhed,
 med Blæstens Blødhed og med Bølgens Trods:
 Det Sprog, vi formed, og som former os.

Med dette Sprog kan vi blandt Brødre gå
helt op til Nordkap og til Torneå.

En trofast Elsker har det aldrig sveget;
det er i Klitter og i grønne Dale
det samme Sprog, lyslevende vort eget —
som de dernede straffes for at tale.

Det veed du ikke, men ifald du vidste,
hvor højt du elsker det, som du kan miste,
det Sprog, hvormed du visner eller gror, —
så veed dog jeg, hvad ved dit Liv du svor.

DET ER ALLE KRÆFTERS KILDE

Det er alle Kræfters Kilde
for et Folk som for en Mand:
„Går det godt, og går det ilde,
jeg vil kæmpe det jeg kan.“

Det er Nakkens Rejsning,
det er Viljens Svejsning,
det er Manddoms ramme Runer
tværs ad Lykkens Luner.

Alt hvad hidtil vi har evnet
hjemme på vor grønne Vold
og på Vej til Verdensstævnet,
skal vi evne hundredfold,
samme Dag vi atter
mellem Gråd og Latter

slår om Danmark Dronningkåben:

„Se dit Folk i Våben.

„Hil dig, Dronning, hør os Moder,
mod Alverdens Vold og Magt
står vi Broder tæt hos Broder
som din kampberedte Vagt.

Du er alt for alle,
tarves kun at kalde.

Du vor Frihed, du vor Ære,
byd, og vi skal bære!“

Det er Floden, det er Flammen,
som skal rense Folkets Sår,
dette kun: „Her står vi sammen,
egen Vagt i arvet Gård.“

Løst er dermed Bandet,
signet ligger Landet,
favner alle spredte Kræfter,
alt skal gro derefter.

Da skal Dåd af Barnets Drømme
springe frem i Sejerssærk,
da skal tusend Viljer strømme
i hver enkelt Viljes Værk.

Står end Asken ene,
grønnes skal dens Grene,
frie Fremtidsslægter bygge
i dens Krones Skygge.

FOR DANMARKS FRIE FLAG

I Sommersol og Blæst,
i Vinter af Nordvest,
med Hav og Himmel favnes det Land vi lider
bedst.

Lad Bygerne kun slå,
lad Havet bruse på,
her er så frisk at ånde og så frydeligt at gå.
Af disse jævne Marker og denne stolte Sø
har Dansken lært i tusend År at leve og at dø.

Fra Hammeroddens Fjæld
til Revlens hvide Sand:
Vort Folk, vort Fædreland!

Det Sprog, der voxer her
i Kamp med Vind og Vær,

det løfter som en Bølge, det bider som et Sværd.

Af Tænker og af Skjald

gjort smidigt i sit Fald,

det magter nok at ramme og at rejse, hvad det skal.

Det hvisker over Vuggen med Barnets lille Navn

og gynger Folkets Fortid og dets Fremtid i sin Favn.

Thi alle Slægters Blod

er udgydt i dets Skål:

Vort Sprog, vort Modersmål!

Vind Slesvigs tabte Val

igen fra Klit og Al!

Bag Nederlagets Fjældmur lød Haddings Hanegal.

I Verden ingen Ven,

hvert Løfte vejret hen —

så vær dig selv, og bær dig selv, og viis, du

lever end!

Endnu mens Krigens Tåger lå tungt om Land

og By,

gik Danmark ud i Arbejdsdragt mod nye Tiders

Gry,

og Skovl og Spade klang,
 og tusend Kilder sprang —
 Nu gror den grønne Vang.

Se Skrankerne fra før
 de faldt som visne Rør,
 læg Mand og Forsker mødes i Livets åbne Dør.
 Hvem skelner fin og grov
 i Fædrelandets Hov?
 Hver Husmand øger Folkets Arv som Gefion
 med sin Plov.
 Og Pælene på Grænsen, de står, men stanser ej,
 det nye Danmark når så langt vor Livskraft
 bryder Vej,
 så langt som Køl og Hjul
 når ud i Fremsyns Spor —
 helt rundt den rige Jord!

Ved Stillehavets Strand,
 i Stjernebanrets Land

har Dansken vist med Ære hvad Dåd han vil og
kan.

Og dog, hvad alt vi når
af større Kunst og Kår,
vort Hjærte, det har hjemme i vor Moders frie
Gård.

Et stumpet Stykke Muldjord bag Klitters lave
Skjold,
men stort af Hav og Himmel og af Minder
tusendfold.

Her står vi hos os selv,
her arvtog vi vor Æt
med fri Mands Pligt og Ret!

Og truer os en Dag
en pansret Næves Tag,
da rejser vi for Danmark vor skønne gamle Flag.
På Tab af Guld og Blod
kan Tiden råde Bod,
men overgir et Folk sig fejgt, da rådner Folkets
Rod.

De andre er de stærke, dog skifter Sol og Vind,
og genfødt spirer Fremtid af det frelste frie Sind.

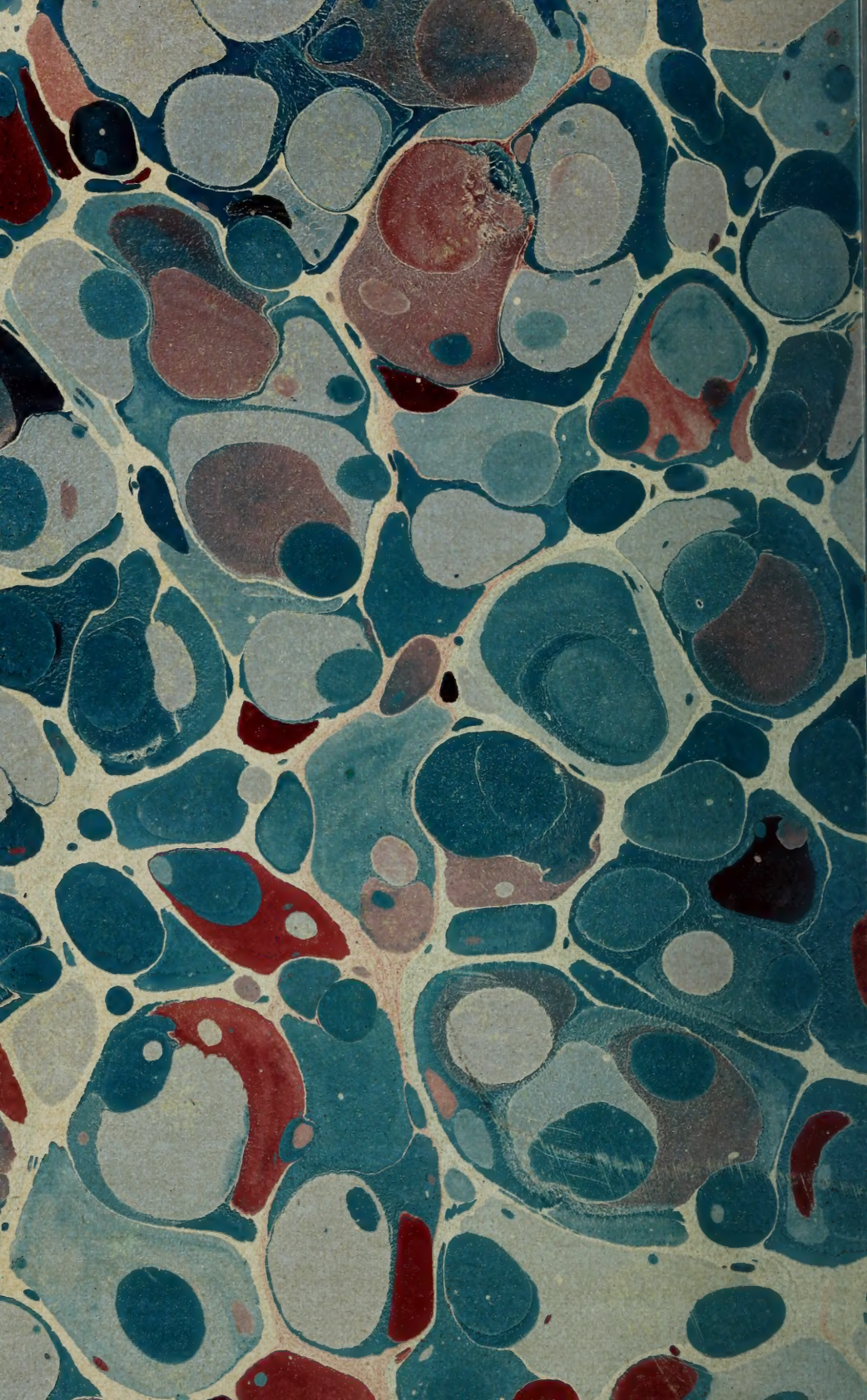
Kun broderlig stå fast
i Flagets Flammeskær:
Eet Sprog, eet Folk, een Hær!

Vort Løsen er: Trods Alt!
Når Danmark har os kaldt,
så står vi eller falder, som Dybbøls Kæmper faldt.

For Fædreland og Sprog,
for Dansk i Mund og Bog,
for Kongeborg og Bondegård, for Hjemmets
mindste Krog.

Vi veed, et Fjæld kan sprænges, og tvinges kan
en Elv,
men aldrig kan et Folk forgå, som ikke vil det
selv.

Med Penge, Liv og Blod
til sidste Åndedrag
for Danmarks frie Flag!

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PT
8175
R6A17
1906
bd.3

Rordam, Valdemar
Den Gamle kaptajn

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 05 03 06 004 8